

Az Aggtelek—Jósvafői „BARADLA” cseppkőbarlang ÉRTESÍTŐJE.

Barlang-igazgató: KESSLER HUBERT.

Jelentés.*)

Az Aggteleki-cseppkőbarlangnak eddig a csehek által kezelt „Domica” nevű barlangszakaszának és annak bejárata előtt levő épület elfoglalásáról.

Tekintettel arra, hogy a trianoni határok megvonása után a cseh állam az összes tátrai turistalétesítményeket, turistamenedékházakat kisajátította és a Csehszlovák Turista Clubnak (székhelye Prága) adta át, illetékes magyar körökben az a felfogás alakult ki, hogy a bécsi döntőbírósi határozat értelmében Magyarországnak visszaadandó felvidéki területen levő cseh turistalétesítmények is hasonló elbánás alá esnek. A fentemlített barlangszakasz és az ottani turistamenedékház tehát mint köztulajdon birtokba veendő.

A barlangszakasz és az épület birtokba, illetve őrizetbevételére *Borbély-Maczkó* Emil, Borsod-Gömör-Kishont vármegyeiek főispánja írásbeli felhatalmazást adott, a katonai hatóságok részéről pedig *Domaniczky* Elek ezredes, dandárparancsnok adott Bódvaszilason november hó 6.-án szóbeli felhatalmazást, egyben telefonon utasítást adott *Hubay* István őrnagynak, az Aggteleken átkelő csapatok parancsnokának, hogy a birtokbavételhez két katonát rendeljen mellém.

1938 november hó 7.-én délelőtt 11 órakor a mellémrendelt két katonával; *Greninger* Antal őrmesterrel és *Bódis* János tizedessel átléptem Aggteleknél a megszálló csapatokkal együtt a határt. A határtól kb. 1 km.-nyire levő „Domica”-barlang-bejárathoz megérkezve, ott egy embert találtunk, akinél az épület és a barlang kulcsai voltak. Az illető *Hegedüs István* kecsői lakos volt. Azt állította, hogy a barlang az utóbbi napokban magántulajdon lett, mert a cseh klub azt bizonyos *Alexander Lutonský* nevű Novy-Smokovec-beli lakosnak adta el.

Felszólításomra átadta a nála levő kulcsokat, mire a jelen volt *Gömöry* Árpád tábornokkal a barlangot megtekintettük. *Gömöry* tábornok felszólította *Hegedüs* Istvánt, hogy ezentúl mindenben az én rendelkezéseimnek tegyen eleget.

A barlangban megállapítottuk, hogy a csehek 25 villanyreflektort leszereltek és elszállítottak.

Utána az épületet tekintettük meg, amelyik teljesen ki volt ürítve. A még ott található néhány tárgyról leltárt vettünk fel. A helyszínen továbbá jegyzőkönyvet és pótjegyzőkönyvet vettünk fel. A jegyzőkönyvek megírása után megállapítást nyert még *Hegedüs István* szavaiból, hogy a tulajdonosnak feltüntetett *Alexander Lutonský* a cseh klub titkára.

*) A MTSZ tanácsának annak idején bemutatott fenti jegyzőkönyv akkor helyszűke miatt ki-maradt lapunkból. Most, a történelmi teljesség kedvéért teljes terjedelmében közöljük. (Szerk.)

A jegyzőkönyvek aláírása után a barlangbejárat és transzformátorfülke kulcsait Greminger Antal őrmesternek adtam át, hogy azok a később megejtendő katonai vizsgálatok alkalmával rendelkezésre álljanak. (Esetleges aláaknázások szempontjából katonai szakértők is át fogják a barlangot vizsgálni.) Az épületben elhelyeztem *Regecz* András barlangvezetőt, aki további intézkedésig az épületet és a barlangbejáratot őrzi.

Kelt Aggteleken, 1938. november hó 8.-án.

Dr. Kessler Hubert
barlangigazgató.

Az Aggteleki-cseppkőbarlang 1938. évi beszámolójelentése.

Az elmúlt esztendő újabb fejlődést, újabb eredményeket, sikereket hozott nagy természeti kincsünknek, az Aggteleki-cseppkőbarlangnak. Az év legkimagaslóbb eseménye természetesen az volt, hogy a Felvidék visszacsatolásával kezelésünkbe került a barlangnak eddig a Csehszlovák Turista Club kezelésében volt szakasza és az annak bejáratánál épült turistamenedékház. Ezzel a magyar turistatársadalom legalább részleges kártérítést kapott a Magas Tátrában a csehek által elrabolt magyar menedékházakért.

A birtokbavételről és az ezzel kapcsolatos intézkedésekről már a legutóbbi bizottsági ülésen részletesen beszámoltam, itt csak arra kívánok ismét visszatérni, hogy a csehek a menedékházat és a barlangmuzeumot teljesen kifosztották, a barlang villanyvilágítási berendezésének nagy részét pedig leszreolták. Ezeknek a hiányoknak a pótlása súlyos feladat elé állított bennünket.

Ha kifosztva is, de végre teljes egészében a miénk most ez a hatalmas barlangrendszer, amely 22 kilométeres összhosszúságával mint az egész világ legnagyobb cseppkőbarlangja újra Hazánkban van. Ez a ma még beláthatatlan jelentőségű tény úgy a Magyar Turista Szövetségre, mint a barlangot támogató hatóságokra fokozott munkát és kötelességet ró. Reméljük, hogy a barlangnak ez a legnagyobbodása végre meghozza az illetékes hatóságok megértő és az eddiginél nagyobb mérvű támogatását!

A barlang csonkahazai szakasza egyébként ebben az évben is a fejlődés jegyében állt. Az év elején elkészült a Hungária Turista Egyesület áldozatkészségéből létesített földalatti tó a barlang aggteleki szakaszában, majd teljesen járhatóvá tettük az új bejáratral hozzáférhetővé tett Denevérágot és felszereltük a Denevérágot és a tavat villanyvilágítással. A Denevérág bekapcsolásával végre megoldást nyert az aggteleki oldalon a már régen tervezett körjárat. A közönség jelenleg a régi aggteleki bejáraton lép be a barlangba, a Nagy- és Kistemplomon keresztül eljut a földalatti tóhoz, a Hungária-tóhoz. Akinek kedve van, az csónakon bejárja a tavat, akinek ez talán kockázatos, az a tó mentén épített kényelmes, korlátokkal ellátott úton haladva gyönyörködik a tó vizében tükröződő pompás cseppkőképződményekben. Innen a *Paradicsomba* vezet az út, amit egyes helyek kirobbantásával még kényelmesebbé tettünk. A *Paradicsomból* kis szakaszon vissza kell menni a már régebben a *Paradicsom Előcsarnokából* a *Nagytemplom* felé robbantott mesterséges tárón keresztül a Denevérágba lehet jutni. Ennek különös érdekessége a számos kőkori tűzhely, a kőkori ember cölöpépítményeinek nyomai és végül *Petőfi Sándornak* az egyik cseppkőbe karcolt aláírása. A Denevérágból a két év óta létesített új bejáraton keresztül a szabadba jut a közönség. Újonnan létesített kényelmes szerpentinút vezet a turistaszállóhoz.